

**Zarządzenie Nr 177/16
Burmistrza Czechowic-Dziedzic**

z dnia 10 listopada 2016 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w sprawie projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czechowice-Dziedzice na rok 2017.

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn.zm), § 3 i § 4 uchwały Nr XLVIII/417/10 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 21 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z Gminną Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2010 r. Nr 216, poz. 3153)

zarządzam, co następuje:

- § 1.** Przeprowadzić konsultację z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, której przedmiotem jest projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czechowice-Dziedzice na rok 2017, w brzmieniu określonym w załączniku Nr 1 i Nr 2 do niniejszego zarządzenia.
- § 2.** Konsultacje zostaną przeprowadzone w formie wyrażenia pisemnej opinii w sprawie przedmiotu konsultacji wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia.
- § 3.** Termin konsultacji rozpoczyna się w dniu 10 listopada 2016 r. i kończy w dniu 24 listopada 2016 r.
- § 4.** Wykonanie zarządzenia powierzam Kierownikowi Biura ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom.
- § 5.** Nadzór nad wykonaniem niniejszego zarządzenia będę sprawował osobiście.
- § 6.** Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Załącznik nr 1 do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach
z dnia .... listopada 2016 r.

**Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Czechowice-Dziedzice
na rok 2017**

Czechowice-Dziedzice, listopad 2016 r.

Rozdział I Postanowienia ogólne

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czechowice-Dziedzice na rok 2017 stanowi kontynuację oraz uzupełnienie wcześniej prowadzonych w Gminie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Uzupełniono go o zdobyte w trakcie realizacji poprzednich programów doświadczenia oraz wnioski wynikające z diagnozy lokalnych problemów. Wskazują one jednoznacznie na konieczność łączenia oddziaływań w zakresie profilaktyki alkoholowej z działaniami zapobiegającymi innym uzależnieniom od środków psychoaktywnych oraz uzależnieniom behawioralnym. Stąd konieczność realizacji wielowymiarowych działań w zakresie przemocy i cyberprzemocy, oraz kształtujących umiejętności interpersonalne i społeczne (np. komunikacja, poczucie własnej wartości szacunek do siebie, swojego ciała, do drugiego człowieka, rozpoznawanie psychomanipulacji jako profilaktyka wchodzenia w różnego rodzaju grupy destrukcyjne itp.). Właściwe wydaje się kreowanie profilaktyki uzależnień poprzez wzmacnianie czynników chroniących i eliminację czynników ryzyka. Program uwzględnia założenia i priorytety zawarte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, Programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie śląskim na lata 2016–2020 oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czechowice-Dziedzice, na lata 2014-2020.

Program przedstawia zadania własne Gminy związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Gminny Program realizowany jest przez Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Urzędzie Miejskim w Czechowicach-Dziedzicach we współpracy z Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czechowicach-Dziedzicach, a poszczególne zadania Programu mogą zostać zlecone do wykonania wybranym wykonawcom.
3. Wykonawcami zadań mogą być m.in.: osoby fizyczne, osoby prawne, organizacje pozarządowe, kościoły, Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień, Zespół Obsługi Placówek Oświatowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Administracja Zasobów Komunalnych, Miejski Dom Kultury, zakłady opieki zdrowotnej (podmioty lecznicze), Policja, Straż Miejska, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Świetlica „ZATOKA”, szkoły nauki jazdy, szkoły, przedszkola, lokalne media oraz inne podmioty posiadające odpowiednie uprawnienia, kwalifikacje oraz doświadczenie do realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487).

Rozdział II

Diagnoza problemów związanych z nadużywaniem alkoholu

1. Charakterystyka Gminy

Gminę zamieszkuje **44 575 osób**, w tym w mieście: **34315 osoby**, w sołectwach: **10260 osób**. Wśród ogółu mieszkańców **8 628 osób** to dzieci i młodzież do 18 roku życia¹.

Uchwałami Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach ustalono limit liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu za wyjątkiem piwa w ilości po 100 punktów sprzedaży tak poza miejscem jak i w miejscu sprzedaży.

---

¹ Źródło: UM Wydział Spraw Obywatelskich (ewidencja ludności). Stan na dzień 30.09.2016 r.

Wg stanu na 30 września 2016 r. na terenie gminy istnieje:

- **152 punktów** sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem), w tym
- **96 punkty** sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia **poza miejscem sprzedaży**, (limitowi podlega 86 punktów)
- **56 punkty** sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia **w miejscu sprzedaży**². (limitowi podlega 43 punktów)

W stosunku do roku poprzedniego **liczba punktów sprzedaży alkoholu wzrosła** z 151 punktów do 152 czyli o **1 punkt**.

2. Rozmiary problemów alkoholowych w Gminie Czechowice-Dziedzice.

Tabela Nr 1 Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czechowicach-Dziedzicach adresowanej do dorosłych mieszkańców gminy

	2013	2014	2015	2016 do 30.09
Liczba zarejestrowanych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego ogółem	64	72	59	38
w tym wobec kobiet	12	10	15	10
Liczba opinii sporządzonych przez zespół biegłych sądowych	21	22	26	15
Liczba wezwanych osób na zespół ds. rozmów interwencyjno – motywujących ogółem	282	310	386	258
w tym osób, których dot. postępowanie	118	133	164	122
Liczba wystąpień Komisji do Sądu Rejonowego z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	15	25	33	21
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Kart”	7	6	3	1
Liczba grup roboczych, w których uczestniczyli pracownicy Biura PPU/członkowie GKRPA	67	480	289	185

Tabela Nr 2 Działalność Miejskiego Ośrodka Terapii Uzależnień w Czechowicach-Dziedzicach

	2015	2016 do 30.09

² Źródło: UM Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom.

uzależnieni	404	293
współuzależnieni	178	134

Liczba osób uzależnionych od:	2014 rok	2016 rok do 30.09
- alkoholu	253	183
- narkotyków	52	4
- hazardu	18	8
- obserwacja	31	34
- picie szkodliwe	brak danych	8
- politoksykomania	15	35
zespół uzależnienia/zaburzenia nawyków i popędów	brak danych	11
zespół uzależnienia/Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji uspokajających i nasennych	brak danych	1
zespół uzależnienia/zaburzenia adaptacyjne, reakcja na stres	brak danych	3
zespół uzależnienia/Patologiczny hazard	brak danych	6

Mieszkańcy gminy korzystają również z pomocy Specjalistycznego Psychiatrycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Bielsku-Białej. Z terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych mogą korzystać dorośli mieszkańcy naszego miasta.

Tabela Nr 3 Działalność SPZOZ w Bielsku-Białej

Pacjenci Ośrodka – mieszkańcy gminy Czechowice - Dziejzice	2015	2016 do 30.09
Osoby, które podjęły uczestnictwo w spotkaniach dla współuzależnionych	14	11
Osoby, które podjęły uczestnictwo w spotkaniach dla współuzależnionych	39	28
- alkoholu	23	18
- narkotyków	9	6
- politoksykomania	7	4

Tabela Nr 4 Działalność Punktu Konsultacyjnego

	2014r.	2015r.	2016 do
			do

			30.09
PSYCHOLOG			
Liczba porad	199	151	79
PRAWNIK			
Liczba porad	241	258	98
PSYCHOTERAPEUTA (grupa wsparcia)			
Liczba porad	0	100	35
PSYCHOLOG uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnienia behawioralne)			
Liczba porad	0	3	43

Dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców cieszą się porady prawne i pomoc psychologiczna. Ze względu na dużą liczbę chętnych do skorzystania z poradnictwa psychologicznego, coraz bardziej wydłuża się czas oczekiwania na wizytę u psychologa (obecnie ok 3 tygodnie). Sytuacje nagłe są konsultowane w trybie pilnym, jednak dla innych osób, jest to i tak zbyt długi okres oczekiwania. Planuje się zwiększenie liczby godzin porad psychologicznych.

W roku 2015 została na terenie gminy uruchomiona grupa wsparcia dla osób dotkniętych przemocą. W roku 2016 planowano kontynuację tego zadania, jednakże z uwagi na małe zainteresowanie mieszkańców tą formą pomocy, zaniechano prowadzenia grupy wsparcia. Liczba uczestników spadała, a do terapeutki trafiały osoby słabo zmotywowane do pracy grupowej. Wydaje się, że problem przemocy domowej jest na tyle osobistym i bolesnym doświadczeniem, że osoby pokrzywdzone, niechętnie dzielą się swoimi doświadczeniami w większym gronie. Być może stąd tak duże zainteresowanie na poradnictwo indywidualne.

3. Porządek Publiczny, a problemy alkoholowe w Gminie Czechowice-Dziedzice.

Tabela Nr 5 Liczba nietrzeźwych mieszkańców naszego miasta doprowadzonych do wytrzeźwienia w Ośrodku Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej.

Doprowadzeni do wytrzeźwienia	2013	2014	2015	2016 do 30IX
	334	515	487	409

Tabela Nr 6 Działania Straży Miejskiej w związku z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Działalność SM	2013r.	2014r.	2015r.	2016r. do 30IX
Liczba osób zatrzymanych pod wpływem alkoholu	151	219	174	67
• w tym nieletnich	3	1	2	1

Liczba osób odwiezionych do OPPA	87	120	97	26
Liczba skontrolowanych punktów sprzedaży alkoholu	35	29	37	45
• detal (sklepy)	16	13	17	21
• gastronomia	19	16	20	24

Tabela Nr 10 Działalność Policji wobec mieszkańców Gminy.

Działalność POLICJI	2013r.	2014r.	2015r.	2016r. do V*
Zdarzenia drogowe spowodowane przez będących pod wpływem alkoholu:	15	16	16	3
-kierowców	15	15	12	3
-pieszych	0	1	2	0
prowadzenie po alkoholu lub pod wpływem środka odurzającego**	64	72	69	29
prowadzenie po alkoholu lub pod wpływem środka odurzającego***	8	13	14	4

*dane z systemu SEWIK – brak możliwości ustalenia późniejszych danych z powodu zmiany systemu informatycznego i związanego z tym braku dostępu

**art. 178a § 1 kodeksu karnego - prowadzenie pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym przez osobę będącą w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego (liczba czynów czyny stwierdzonych, źródło KSIP)

***art. 178a § 1 w zw. z art. 178a § 4 kodeksu karnego - prowadzenie pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym przez osobę będącą w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, jeżeli sprawca był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za przestępstwo określone w art. 173, 174, 177 lub art. 355 par. 2 popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo dopuścił się czynu określonego w art. 178a par. 1 w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo (liczba czynów czyny stwierdzonych, źródło KSIP)

W czerwcu 2012 r. i 2015 roku zostały przeprowadzone we wszystkich szkołach na terenie całej Gminy badania ankietowe. Badanie obejmowało dzieci klas IV – VI szkół podstawowych, uczniów wszystkich klas gimnazjalnych oraz uczniów szkół średnich (bez klas maturalnych). Badanie miało na celu przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale nie tylko. Autorzy ankiety chcieli także poznać zwyczaje panujące wśród czechowickich dzieci i młodzieży, a także zorientować się, co do zagrożeń i problemów z jakimi borykają się młodzi ludzie. Badano postawy młodzieży wobec alkoholu, narkotyków, nikotyny, zagrożenia związane z przemocą i cyberprzemocą, hazardem czy wczesną inicjacją seksualną.

W roku 2015 badania ankietowe zostały powtórzone. Wyniki badań wskazują, że spadła liczba dzieci i młodzieży sięgających po alkohol. Skalę problemu obrazuje tabela nr 6.

Tabela Nr 6 Czy kiedykolwiek piłeś/aś alkohol? Odpowiedzi twierdzące:

Szkoła	2012	2015
Podstawowa	18,1%	7,9%
Gimnazjum	64%	41%
Średnie	93%	89%

Po alkohol sięgają zarówno chłopcy, jak i dziewczyny. W roku 2012, ponad 77% uczniów szkół średnich przyznało, że po alkohol sięga regularnie. Ponad 34 % gimnazjalistów potwierdziło, że spożywało alkohol w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem ankietowym. Natomiast w roku 2015 twierdząco odpowiedziało 73% uczniów szkół średnich, 21% gimnazjalistów. Młodzi ludzie (zwłaszcza uczniowie szkół średnich i starszych klas gimnazjalnych) piją w sposób niekontrolowany, powodujący przykre konsekwencje (m.in. złe samopoczucie, wymioty, czy utrata pamięci). Uczniowie podają też, że najczęściej alkoholem częstowani są przez rodziców lub innych dorosłych członków rodziny.

Analiza badań ankietowych została opracowana w formie odrębnego raportu, z którego wynika, że głównymi zagrożeniami dla dzieci i młodzieży są:

- przemoc i agresja rówieśnicza (głównie na terenie szkół) zarówno psychiczna jak i fizyczna,
- palenie papierosów i upijanie się starszej młodzieży,
- zagrożenia wynikające z Cyberprzestrzeni,
- przyjmowanie leków bez zalecenia lekarza (zwłaszcza przez dziewczęta) oraz napojów energetyzujących (zwłaszcza przez chłopaków)
- wczesny wiek inicjacji seksualnej, przy niskim poziomie wiedzy na temat rozwoju psychoseksualnego.

Wychodząc z założenia, że zachowania ryzykowne wzajemnie się przenikają stając się źródłem poważnego zagrożenia dla dzieci i młodzieży, należało rozpoznać zagrożenia, aby móc im skutecznie przeciwdziałać kierując do młodzieży odpowiednio skonstruowane programy profilaktyczne.

W szczególności należy zwrócić uwagę na następujące obszary do pracy profilaktycznej:

1. W dalszym ciągu należy prowadzić zajęcia związane z różnego typu uzależnieniami:
  - Palenie papierosów
  - Przyjmowanie narkotyków i dopalaczy
  - Picie alkoholu
  - Hazard
2. Rozwijać w młodzieży pasje, zainteresowania
3. Uczyć komunikacji interpersonalnej
4. Uczyć empatii i uwrażliwiać na drugiego człowieka
5. Realizować programy przeciwdziałające przemocy i agresji
6. Równolegle edukować rodziców i podnosić ich kompetencje wychowawcze.

Rozdział III

Zasoby umożliwiające realizację Programu:

- Urząd Miejski w Czechowicach-Dziedzicach (Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień,
- grupy samopomocowe (AA),
- Klub Abstynenta,
- Zespół Interdyscyplinarny,

- media (Internet), prasa,
- Punkt Konsultacyjny
- przychodnie, poradnie i lekarze podstawowej opieki zdrowotnej (podmioty lecznicze),
- Policja i Straż Miejska,
- Świetlica Socjoterapeutyczna „ZATOKA”, funkcjonująca w systemie pomocy społecznej, która realizuje program socjoterapeutyczny,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza prowadzona przez Towarzystwo Charytatywne im. Ojca Pio,
- szkoły i przedszkola (gminne, powiatowe lub prywatne)
- szkoła katolicka,
- szkoły ponadgimnazjalne,
- kościoły,
- organizacje pozarządowe,
- Miejski Dom Kultury,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czechowicach-Dziedzicach,
- Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej,
- SPZOZ w Bielsku-Białej,
- Powiatowe Ognisko Pracy Pozaszkolnej.
- Klub Integracji Społecznej.

Planując zadania na rok 2017 przeanalizowano także sytuację osób uzależnionych, które pragną powrócić na rynek pracy. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zasięgnęli także opinii pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej czy w tym obszarze zachodzą nierówności i deficyty czy należy uwzględnić szczególne działania readaptacyjne. Ustalono, że osoby w trakcie terapii odwykowej w początkowym okresie leczenia, skupiają się na terapii i nie są zbyt aktywne w poszukiwaniu pracy. Często także, jeśli są słabo zmotywowane do trwania w trzeźwości, następuje nawrót choroby alkoholowej i powrót do czynnego picia. Natomiast osoby, które przeszły terapię, utrwaliły trzeźwy sposób życia i zamierzają wrócić na rynek pracy mogą uzyskać wsparcie i niezbędną pomoc w takich instytucjach jak Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej czy też Klub Integracji Społecznej, gdzie realizowany jest projekt partnerski „Powiat bielski – Partnerstwo, Integracja, Aktywizacja” w ramach zadania 2 „Chcę? Mogę... Działam! – aktywizacja mieszkańców gminy Czechowice-Dziedzice”. Celem głównym projektu realizowanego w okresie od 1 października 2015 roku do 31 grudnia 2017 roku jest partnerskie wdrażanie programów aktywnej integracji na terenie powiatu bielskiego, w oparciu o kompleksowe działania, których zastosowanie prowadzić będzie do zwiększenia zdolności do zatrudnienia oraz integracji społeczno-zawodowej osób i grup doświadczających wykluczenia społecznego. Nie ma zatem konieczności planowania dodatkowych działań readaptacyjnych dla osób uzależnionych.

Rozdział IV

Cele i zadania programu oraz wskaźniki realizacji:

Cel ogólny: Przeciwdziałanie problemom uzależnień w Gminie Czechowice-Dziedzice

Cele szczegółowe:

1. Umożliwienie osobom z problemem alkoholowym korzystania z oferty profesjonalnych działań pomocowych.
2. Nasilenie działalności profilaktycznej, kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
3. Łagodzenie skutków i wczesna interwencja związana ze spożywaniem alkoholu.

ZADANIA I DZIAŁANIA:

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin.

	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Dofinansowanie zajęć ponadstandardowych, wykraczających poza zakres podstawowego programu terapeutycznego, lub zajęć po terapii, przez uzupełnienie gwarantowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. 2. Doposażenie placówek leczenia odwykowego w sprzęt oraz materiały niezbędne do prowadzenia terapii dla pacjentów z gminy Czechowice-Dziedzice.	– liczba osób uczestniczących w programach ponadstandardowych.

II. Udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy uzależnień w szczególności udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie.

	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego i prawnego w Punkcie Konsultacyjnym (wynagrodzenia, doposażenie, drobne remonty, media, telefon itp.). 2. Rozszerzenie dostępności do indywidualnego poradnictwa psychologicznego. 3. Zorganizowanie oraz finansowanie dla mieszkańców gminy, konsultacji diagnostyczno-terapeutycznych skierowanych do dzieci z różnego rodzaju zaburzeniami (np.: typu FASD, zaburzenia odżywiania) oraz dla ich rodzin. 4. Dofinansowanie Świetlicy Socjoterapeutycznej „ZATOKA” przy ul. Słowackiego 34a – 260 000,00 zł OPS. 5. Uruchomienie grupy wsparcia dla rodziców niewydolnych wychowawczo, którym grozi utrata dziecka z powodu problemów alkoholowych lub przemocy w rodzinie)- 10 000,00 zł OPS 6. Współpraca z grupami samopomocowymi (np. grupy AA, Klub Abstynenta). 7. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym. 8. Zakup materiałów edukacyjnych dla członków Zespołu interdyscyplinarnego, grup samopomocowych, Punktu Konsultacyjnego.	– liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego/ liczba udzielonych porad, – liczba zdiagnozowanych dzieci, – liczba dzieci korzystających ze świetlicy socjoterapeutycznej „ZATOKA”, – liczba spotkań grup roboczych, – ilość zakupionych materiałów edukacyjnych.

III. Poprawa efektywności działań profilaktycznych.

	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Podnoszenie kompetencji „pomagaczy”*- szkolenia, superwizje, wymiana dobrych praktyk, warsztaty, spotkania dokształcające, itp. 2. Organizowanie i finansowanie superwizji lub konsultacji dla „pomagaczy” oraz realizatorów programów profilaktycznych.	– liczba zrealizowanych zadań – liczba przeszkolonych osób.
*pomagacze – osoby na co dzień pracujące w obszarze profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy, pracy z dziećmi i młodzieżą	

IV. Rozwijanie profilaktyki szkolnej i przedszkolnej w zakresie problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.

	Wskaźniki realizacji zadań:
--	-----------------------------

<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań profilaktycznych na terenie szkół i przedszkoli przeznaczonych dla dzieci, młodzieży rodziców oraz grona pedagogicznego, w tym dożywanie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych – 350 000,00 zł ZOPO 2. Przygotowanie nauczycieli oraz wychowawców do prowadzenia rekomendowanych programów np. „Spójrz Inaczej”, „Spójrz Inaczej na Agresję” (szkolenia dla nauczycieli), „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” itp. 3. Cykliczne spotkania (członkowie GKRPA, pedagodzy szkolni, pracownicy Powiatowej Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej, pracownicy świetlic oraz innych instytucji realizujących działania profilaktyczne). 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zrealizowanych zadań profilaktycznych, – liczba osób uczestniczących w programach i przedsięwzięciach profilaktycznych, – liczba przeszkolonych nauczycieli. – liczba zorganizowanych spotkań
---	---

V. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.

	Wskaźniki realizacji zadań:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja działań profilaktycznych dotyczących różnorodnych zagrożeń społecznych np.: alkohol, narkotyki, cyberprzemoc, handel ludźmi, sponsoring, zaburzenia odżywiania, przemoc itp., które bezpośrednio lub pośrednio mogą prowadzić do uzależnienia. 2. Wdrażanie profesjonalnych i rekomendowanych programów profilaktycznych (np. rozwijanie komunikacji, zastępowanie agresji). 3. Wdrażanie programów edukacyjnych dla rodziców zwiększających ich kompetencje wychowawcze w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci. 4. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy sposób spędzania wolnego czasu (w tym zajęć sportowych, kulturalnych, teatralnych, tanecznych). 5. Organizacja szkoleń, warsztatów, pogadanek, wywiadówek z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przemocy dla różnych grup odbiorców. 6. Organizacja szkoleń dla pracowników DPS i DDP w zakresie rozpoznawania problemów alkoholowych podopiecznych i motywowania ich do zmiany zachowań. 7. Organizacja imprez profilaktycznych wzmacniających więzi rodzinne np. koncertów, pikników, festynów, przedsięwzięć, konkursów, przeglądów grup artystycznych promujących wartości rodzinne oraz zdrowy i trzeźwy styl życia (np. Jesienna Szkoła Profilaktyki, Kolędowanie). 8. Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych lub organizacja własnych kampanii i przedsięwzięć profilaktycznych. 9. Opracowanie materiałów, ulotek o tematyce profilaktycznej oraz informującej o dostępnych miejscach pomocy w gminie. 10. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych oraz informacyjnych na temat różnych problemów społecznych dla mieszkańców gminy oraz dla instytucji pomocowych. 11. Organizacja konferencji edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy o charakterze lokalnym oraz ponadlokalnym. 12. Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, w tym współpraca ze szkołami nauki jazdy, edukacja społeczna, współpraca z Policją i Strażą Miejską. 13. Prowadzenie działań na rzecz egzekwowania zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba programów profilaktycznych, – liczba osób uczestniczących w programach i przedsięwzięciach profilaktycznych, – liczba przeszkolonych osób, – ilość rozdanych ulotek, materiałów profilaktycznych, – liczba zorganizowanych konferencji, warsztatów.

VI. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów alkoholowych (konkursy ofert)- 114 000,00 zł

	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Dofinansowanie zajęć ponadstandardowych, wykraczających poza zakres podstawowego programu terapeutycznego lub zajęć po terapii, przez uzupełnienie gwarantowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia (wyjazdowe sesje terapeutyczne dla osób uzależnionych, współuzależnionych i DDA).	– liczba osób uczestniczących w WST,
2. Dofinansowanie zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	– liczba dzieci objętych zadaniem

VII. Zintensyfikowanie działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na badania psychologiczno – psychiatryczne w przedmiocie uzależnienia.	– liczba opinii wydanych przez biegłych sądowych,
2. Kierowanie wniosków do sądu o orzeczenie poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.	– liczba pozwów skierowanych do sądu,
3. Opiniowanie programów profilaktycznych i terapeutycznych warunkujące ich realizację (składanych m.in. przez szkoły, przedszkola, osoby fizyczne oraz firmy).	– liczba grup roboczych,
4. Zakup metromierza dla GKRPA- opiniowanie wniosków dotyczących wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18 ust 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	– liczba zespołów motywacyjnych,
5. Dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń,	– liczba posiedzeń GKRPA.
6. Diagnozowanie problemu uzależnień w poszczególnych rejonach miasta i sołectwach.	
7. Inicjowanie działań lokalnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.	
8. Podnoszenie kompetencji członków GKRPA poprzez udział w szkoleniach.	
9. Doposażenie GKRPA w niezbędny sprzęt i materiały do prowadzenia działalności edukacyjno- profilaktycznej.	
10. Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym (uczestnictwo w grupach roboczych) w myśl ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.	
11. Koordynowanie zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.	
12. Prowadzenie zespołów motywujących (praca z osobami uzależnionymi oraz ich rodzinami).	

Rozdział V

Preliminarz wydatków oraz dysponencji środków

Dział	Rozdziała	Wysokość środków	Zadania	Realizator
851	85154 Przeciwdziałanie Alkoholizmowi	260 000,00 zł 10 000,00 zł	Dofinansowanie Świetlicy Socjoterapeutycznej „ZATOKA”, Prowadzenie grupy dla rodziców	OPS

		350 000,00 zł	Profilaktyka szkolna i przedszkolna (np. szkolenia, programy, warsztaty, w tym również dożywianie dzieci uczestniczących w zajęciach)	ZOPO
		8 000,00 zł	Program profilaktyczny	MOSIR
		2 500,00 zł	Scena na piknik rodzinny.	
		259 500,00 zł, w tym 114 000,00 Konkursy ofert dla organizacji pozarządowych	Pozostałe zadania, zgodnie z planem budżetowym oraz niniejszym programem (np. programy profilaktyczne, szkolenia, warsztaty, konferencje, organizacja imprez, pikników promujących wartości rodzinne, prowadzenie Punktu Konsultacyjnego, prowadzenie grupy wsparcia, dofinansowanie terapii pogłębionej, finansowanie opinii wydanych przez biegłych oraz kosztów postępowania sądowego, wynagrodzenia GKRPA)	UM/ Biuro PPU ewentualnie OPS
	Łącznie:	890 000,00 zł		

Budżet na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2017 r. wynosi – 890 000,00 zł.

Rozdział VI

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czechowicach-Dziedzicach

Zgodnie z art. 4¹ pkt. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa się zasady wynagradzania członków GKRPA, w następujący sposób:

- Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywane czynności przysługuje wynagrodzenie – zgodnie z tabelą Nr 1
- Wynagrodzenie określone w pkt. 1 ustalane jest procentowo do minimalnego wynagrodzenia określonego w ustawie z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Tabela nr 1 „Tabela wynagrodzeń“ - za czynności GKRPA

Lp.	Nazwa czynności	Realizator	% podstawy „minimalnego wynagrodzenia”
1.	Udział w posiedzeniach GKRPA oraz reprezentowanie GKRPA (posiedzenia całej komisji, zespoły motywacyjne, zespoły zadaniowe)	Przewodniczący GKRPA	15%
		Członkowie GKRPA	10%
2.	Reprezentowanie Komisji przed Sądem (za udział w jednej rozprawie)	Przewodniczący GKRPA Członkowie GKRPA	3%

3.	Opiniowanie o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	Przewodniczący GKRPA Członkowie GKRPA	1%
4.	Przeprowadzanie kontroli w sklepach i placówkach gastronomicznych (za każdy punkt sprzedaży alkoholu)	Przewodniczący GKRPA Członkowie GKRPA	10%
5.	Przeprowadzanie wizji w terenie w związku z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż alkoholu (za każdy punkt sprzedaży alkoholu)	Przewodniczący GKRPA Członkowie GKRPA	2%

1. Wynagrodzenia, o których mowa w Tabeli Nr 1, wypłacane będą na podstawie list obecności, potwierdzonych przez Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Dla osób będących członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz będących pracownikami Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach, wynagrodzenie za udział w Komisji nie przysługuje w przypadku, gdy posiedzenie Komisji odbywa się w godzinach pracy Urzędu.

Załącznik nr 2 do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach
z dnia .... listopada 2016 r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Czechowice-Dziedzice
na rok 2017**

Czechowice-Dziedzice, listopad 2016 r.

Rozdział I Postanowienia ogólne

5. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czechowice-Dziedzice na rok 2016 stanowi kontynuację oraz uzupełnienie wcześniej prowadzonych w Gminie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Uzupełniono go o zdobyte w trakcie realizacji poprzednich programów doświadczenia oraz wnioski wynikające z diagnozy lokalnych problemów. Wskazują one jednoznacznie na konieczność łączenia oddziaływań w zakresie profilaktyki alkoholowej z działaniami zapobiegającymi innym uzależnieniom od środków psychoaktywnych oraz uzależnieniom behawioralnym. Stąd konieczność realizacji wielowymiarowych działań w zakresie przemocy i cyberprzemocy, oraz kształtujących umiejętności interpersonalne i społeczne (np. komunikacja, poczucie własnej wartości szacunek do siebie, swojego ciała, do drugiego człowieka, rozpoznawanie psychomanipulacji jako profilaktyka wchodzenia w różnego rodzaju grupy destrukcyjne itp.). Właściwe wydaje się kreowanie profilaktyki uzależnień poprzez wzmacnianie czynników ochronnych i eliminację czynników ryzyka. Program uwzględnia założenia i priorytety zawarte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Czechowice-Dziedzice, na lata 2014-2020.

Program przedstawia zadania własne Gminy związane z przeciwdziałaniem narkomanii, wynikające z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

6. Gminny Program realizowany jest przez Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Urzędzie Miejskim w Czechowicach-Dziedzicach, a poszczególne zadania Programu mogą zostać zlecone do wykonania wybranym wykonawcom.
7. Wykonawcami zadań mogą być m.in.: osoby fizyczne, osoby prawne, organizacje pozarządowe, kościoły, Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień, Zespół Obsługi Placówek Oświatowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Administracja Zasobów Komunalnych, Miejski Dom Kultury, zakłady opieki zdrowotnej (podmioty lecznicze), Policja, Straż Miejska, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Świetlica „ZATOKA”, szkoły nauki jazdy, szkoły, przedszkola, lokalne media oraz inne podmioty posiadające odpowiednie uprawnienia, kwalifikacje oraz doświadczenie do realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
8. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czechowice-Dziedzice na rok 2017 prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487).

Rozdział II Opis problemu

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem, a substancją chemiczną (do których należą: alkohol, narkotyki, nikotyna, leki), charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy, w celu doświadczania jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów towarzyszących brakowi substancji. W języku potocznym termin "uzależnienie" jest stosowany głównie do osób, które nadużywają narkotyków, leków, alkoholu, czy papierosów. W szerszym kontekście może odnosić się do wielu innych zachowań np.: gier hazardowych, seksu, oglądania telewizji, korzystania z telefonu czy Internetu, czyli tzw. uzależnień behawioralnych.

Narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie". Narkomania jest zwykle wynikiem wielorakiego zażywania środka uzależniającego, jedynie wyjątkowo, np. przy zażyciu kokainy czy heroiny, rozwija się po jednorazowej dawce.

Mówiąc o stosowaniu środków psychoaktywnych, możemy mieć na myśli różne grupy użytkowników, w zależności od częstotliwości stosowania rozmaitych środków, czy też w zależności od wchodzenia w poszczególne fazy uzależnienia.

- 1. Okazjonalne używanie narkotyków** - eksperymentowanie jest to zażywanie sporadyczne, przy okazji np. imprezy, które nie doprowadziło jeszcze do trwałego uzależnienia.
- 2. Problemowe używanie narkotyków** jest rozumiane jako długotrwałe używanie narkotyków (substancji nielegalnych), które powoduje u osoby używającej poważne problemy natury zdrowotnej i społecznej. Obejmuje problemowych użytkowników zarówno opiatów, jak i amfetaminy, kokainy (choć te przypadki są rejestrowane sporadycznie), a także kanabinoli i innych narkotyków.

Wyniki badań ogólnopolskich realizowanych metodologią ESPAD w 2007 r. wskazały na stabilizację lub nawet spadek problemu używania narkotyków wśród młodzieży szkolnej. W 2007 r. 16% badanej młodzieży (15-16 lat) deklaroowało chociaż jednorazowy kontakt z marihuaną i haszyszem, a w przypadku amfetaminy 4%. Rozpowszechnienie używania narkotyków w Polsce jest niższe niż w innych krajach UE, z wyłączeniem zażywania leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza (18% badanych). W przypadku tych środków Polska należy do krajów o najwyższym rozpowszechnieniu. Wyniki badania ESPAD z 2011 r. wskazały, że **najbardziej popularne substancje nielegalne, po które sięga młodzież, to marihuana i haszysz**. Do używania przetworów konopi przyznało się 24,3% 15-16-latków i 37,3% 17-18-latków. W obu przypadkach stanowiło to wzrost względem wyników z 2007 r. Wśród substancji nielegalnych na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania uplasowała się amfetamina.

Wyniki badań przeprowadzonych w 2012 roku na terenie Gminy Czechowice Dziedzice wskazują, że wśród uczniów szkół gimnazjalnych na pytanie „Czy kiedykolwiek brałeś/łaś, próbowałeś/łaś narkotyki?“, twierdząco odpowiedziało 7 % ankietowanych. Badania powtórzone w 2015 roku, wskazują na nieznaczny spadek liczby młodzieży gimnazjalnej eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi. Wśród gimnazjalistów 55 osób odpowiedziało na to pytanie twierdząco, co stanowiło 6% odpowiadających na pytanie. Spośród uczniów szkół średnich w 2012 roku twierdząco odpowiedziało 114 osób, co daje 22 %, zaś w 2015 – 82 osoby, co daje 21 %. Jeśli chodzi o uczniów szkół podstawowych, to w 2012 roku 8 uczniów przyznało, że próbowało narkotyków, zaś w roku 2015, był to jeden uczeń (10-cio latek)

W 2012 roku 15 gimnazjalistów przyznało, że w ciągu ostatnich 30 dni zażyło narkotyk, zaś w 2015 roku było to 21 osób. Wśród uczniów szkół średnich w 2012 roku – 32 odpowiedzi twierdząco, zaś w 2015 roku – 30 osób. Młodzież najczęściej sięgała po marihuanę, pojedyncze osoby wskazywały amfetaminę i tzw. kryształ.

Należałoby także zwrócić uwagę na stosowanie przez młodych ludzi NSP (Nowe Substancje Psychoaktywne, zwane potocznie „dopalaczami”) oraz pozamedyczne przyjmowanie produktów leczniczych, które także może prowadzić do uzależnienia.

	2015
uzależnieni	404
współuzależnieni	178

Liczba osób uzależnionych od:	2014 rok	2016 rok
- alkoholu	253	183
- narkotyków	52	4
- hazardu	18	8
- obserwacja	31	34
- picie szkodliwe	brak danych	8
- politoksykomania	15	35
- inne:F10.2/F63.8*	brak danych	11

F10.2/F13.2**	brak danych	1
F10.2/F43.2***	brak danych	3
F10.2/F63.0****	brak danych	6

Powyższe dane dotyczą osób przyjmujących substancje psychoaktywne okazjonalnie, liczba osób używających narkotyki problemowo, jest trudna do oszacowania. Oszacowanie oparte na badaniach populacyjnych z 2006 r. wskazuje, że liczba problemowych użytkowników narkotyków w Polsce mieści się w przedziale 100 000 – 125 000 osób. Wśród nich liczba problemowych użytkowników opiatów została oszacowana na poziomie 25 000 – 29 000.

Tabela Nr 1 Działalność Miejskiego Ośrodka Terapii Uzależnień w Czechowicach-Dziedzicach

*zespół uzależnienia/zaburzenia nawyków i popędów

**zespół uzależnienia/Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji uspokajających i nasennych

***zespół uzależnienia/zaburzenia adaptacyjne, reakcja na stres

****zespół uzależnienia/Patologiczny hazard

Mieszkańcy Gminy korzystają również z pomocy Specjalistycznego Psychiatrycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Bielsku-Białej. Z terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych mogą korzystać dorośli mieszkańcy naszego miasta.

Tabela Nr 2 Działalność SPZOZ w Bielsku-Białej

Pacjenci Ośrodka – mieszkańcy gminy Czechowice - Dziedzice	2015	2016 do 30IX
Osoby, które podjęły uczestnictwo w spotkaniach dla współuzależnionych	14	11
Liczba osób uzależnionych od:	39	28
- alkoholu	23	18
- narkotyków	9	6
politoksykomania,	7	4

Kluczowe z punktu widzenia profilaktyki narkomanii [strategie](#) to:

- Strategia edukacji normatywnej – polega na wzmacnianiu i kształtowaniu norm przeciwko używaniu narkotyków. W ramach tej strategii możemy m.in. zmieniać niepożądane normy na pożądane - *nie używamy narkotyków*; korygować błędne wyobrażenia typu: *wszyscy młodzi ludzie palą marihuanę* poprzez pokazywanie rzeczywistości popartej wynikami rzetelnych badań epidemiologicznych. Strategia ta wywodzi się z Teorii Uzasadnionego Działania (I. Ajzen, M. Fishbein 1980).
- Strategia edukacji rówieśniczej – polega na włączeniu w działania profilaktyczne liderów młodzieżowych, czyli odpowiednio przygotowanych rówieśników, którzy prowadzą zajęcia, modelują pożądane postawy, prowadzą dyskusje. Podstawę teoretyczną tej strategii stanowi Teoria Społecznego Uczenia się (A. Bandura 1986).
- Strategia przekazu informacji – polega na przekazywaniu rzetelnych informacji na temat, m.in.: rozpowszechnienia problemu używania narkotyków, zagrożeń związanych z używaniem narkotyków, skutków używania narkotyków, miejsc, w których można uzyskać pomoc.

Strategia ta, podobnie jak strategia edukacji rówieśniczej, wywodzi się z Teorii Społecznego Uczenia się (A. Bandura 1986).

- Strategia kształtowania umiejętności życiowych – to uczenie bądź wzmacnianie umiejętności życiowych, m.in. takich jak: nawiązywanie relacji z innymi, rozwiązywanie problemów, określanie celów, asertywność, komunikacja, budowanie pozytywnego obrazu siebie. Podstawa teoretyczna w przypadku tej strategii to Teoria Zachowań Problemowych (R. Jessor 1987).
- Strategia alternatyw – polega na zaangażowaniu młodzieży w atrakcyjne, bezpieczne aktywności będące np. formą spędzania czasu wolnego - zajęcia teatralne, plastyczne, sportowe. Aktywności te powinny być dopasowane do potrzeb, możliwości i zainteresowań odbiorców i sprzyjać ich rozwojowi osobistemu i społecznemu. Podstawa teoretyczna to Teoria Zachowań Problemowych (R. Jessor 1987).
- Strategia rozwijania umiejętności wychowawczych – polega na uczeniu i wzmacnianiu umiejętności wychowawczych w grupie rodziców i opiekunów, a w konsekwencji wzmacnianiu więzi rodzinnych. Podstawą teoretyczną jest Teoria Przywiązania (J. Bowlby 1973).
- Strategia rozwoju zasobów środowiskowych – polega na wprowadzeniu zmian w środowisku: zasad, norm, przepisów prawnych sprzeciwiających się używaniu narkotyków, budowaniu sieci współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na polu profilaktyki narkomanii w danej społeczności, ustaleniu wspólnych standardów mających na celu stworzenie środowiska sprzyjającego prawidłowemu, wolnemu od narkotyków rozwojowi dzieci i młodzieży. Podstawę teoretyczną dla tej strategii stanowi Teoria Odporności (M. Rutter 1979, N. Garnezy 1985).

(Źródło KBPN)

Rozdział III

Zasoby umożliwiające realizację Programu:

- Urząd Miejski w Czechowicach-Dziedzicach (Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień,
- grupy samopomocowe (AA),
- Klub Abstynenta,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- media (Internet), prasa,
- Punkt Konsultacyjny
- przychodnie, poradnie i lekarze podstawowej opieki zdrowotnej (podmioty lecznicze),
- Policja i Straż Miejska,
- Świetlica Socjoterapeutyczna „ZATOKA”, funkcjonująca w systemie pomocy społecznej, która realizuje program socjoterapeutyczny,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza prowadzona przez Towarzystwo Charytatywne im. Ojca Pio,
- szkoły i przedszkola (gminne, powiatowe lub prywatne)
- szkoła katolicka,
- szkoły ponadgimnazjalne,
- kościoły,
- organizacje pozarządowe,
- Miejski Dom Kultury,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czechowicach-Dziedzicach,
- Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej,
- SPZOZ w Bielsku-Białej,
- Powiatowe Ognisko Pracy Pozaszkolnej
- Klub Integracji Społecznej

Planując zadania na rok 2017 przeanalizowano także sytuację osób uzależnionych, które pragną powrócić na rynek pracy. Zasięgnięto także opinii pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej czy w

tym obszarze zachodzą nierówności i deficyty czy należy uwzględnić szczególne działania readaptacyjne.

Ustalono, że osoby w trakcie terapii odwykowej w początkowym okresie leczenia, skupiają się na terapii i nie są zbyt aktywne w poszukiwaniu pracy. Często także, jeśli są słabo zmotywowane do trwania w trzeźwości, następuje powrót do nałogu.

Natomiast osoby, które przeszły terapię, utrwaliły trzeźwy sposób życia i zamierzają wrócić na rynek pracy mogą uzyskać wsparcie i niezbędną pomoc w takich instytucjach jak Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej czy też Klub Integracji Społecznej, gdzie realizowany jest projekt partnerski „Powiat bielski – Partnerstwo, Integracja, Aktywizacja” w ramach zadania 2 „Chcę? Mogę... Działam! – aktywizacja mieszkańców gminy Czechowice-Dziedzice”. Celem głównym projektu realizowanego w okresie od 1 października 2015 roku do 31 grudnia 2017 roku jest partnerskie wdrażanie programów aktywnej integracji na terenie powiatu bielskiego, w oparciu o kompleksowe działania, których zastosowanie prowadzić będzie do zwiększenia zdolności do zatrudnienia oraz integracji społeczno-zawodowej osób i grup doświadczających wykluczenia społecznego. Nie ma zatem konieczności planowania dodatkowych działań readaptacyjnych dla osób uzależnionych.

Rozdział IV

Cel główny:

Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Czechowice-Dziedzice.

Cele szczegółowe:

- II. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin, w których występuje problem narkomanii.
- III. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w gminie.

ZADANIA I DZIAŁANIA:

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin.	
	Wskaźniki realizacji zadań:
3. Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego. 4. Dopuszczenie placówek lecznictwa odwykowego w sprzęt oraz materiały niezbędne do prowadzenia terapii dla pacjentów z gminy Czechowice-Dziedzice. 5. Prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym dla rodzin oraz osób używających środki psychoaktywne szkodliwie oraz okazjonalnie.	– Liczba pacjentów poradni – liczba zakupionych materiałów – liczba osób korzystających z poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym.
II. Udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy uzależnień w szczególności udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej.	
	Wskaźniki realizacji zadań:
9. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego i prawnego w Punkcie Konsultacyjnym. 10. Zakup materiałów edukacyjnych. 11. Wspieranie działalności grup samopomocowych osób uzależnionych i ich rodzin.	– liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego/ liczba udzielonych porad, – ilość zakupionych materiałów edukacyjnych.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.

	Wskaźniki realizacji zadań:
14. Prowadzenie działań profilaktycznych na terenie szkół i przedszkoli przeznaczonych dla dzieci, młodzieży rodziców oraz grona pedagogicznego, w tym dożywanie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, 15. Wdrażanie na terenie gminy rekomendowanych programów profilaktycznych, 16. Realizacja działań profilaktycznych dotyczących różnorodnych zagrożeń społecznych np.: alkohol, narkotyki, cyberprzemoc, handel ludźmi, sponsoring, zaburzenia odżywiania, przemoc itp., które bezpośrednio lub pośrednio mogą prowadzić do uzależnienia. 17. Realizacja profesjonalnych programów psycho-edukacyjnych (np. rozwijanie komunikacji, zastępowanie agresji). 18. Wdrażanie programów edukacyjnych dla rodziców zwiększających ich kompetencje wychowawcze w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci. 19. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy sposób spędzania wolnego czasu (w tym zajęć sportowych, kulturalnych, teatralnych, tanecznych). 20. Organizacja szkoleń, warsztatów, pogadanek, wywiadówek z zakresu profilaktyki uzależnień dla różnych grup odbiorców. 21. Organizacja imprez profilaktycznych wzmacniających więzi rodzinne np. koncertów, pikników, festynów, przedsięwzięć, konkursów, przeglądów grup artystycznych promujących wartości rodzinne oraz zdrowy i trzeźwy styl życia (np. Jesienna Szkoła Profilaktyki, Kolędowanie). 22. Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych lub organizacja własnych kampanii i przedsięwzięć profilaktycznych. 23. Opracowanie materiałów, ulotek o tematyce profilaktycznej oraz informującej o dostępnych miejscach pomocy w gminie. 24. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych oraz informacyjnych na temat różnych problemów społecznych dla mieszkańców gminy oraz dla instytucji pomocowych. 25. Organizacja konferencji edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom o charakterze lokalnym oraz ponadlokalnym.	– liczba programów profilaktycznych, – liczba osób uczestniczących w programach i przedsięwzięciach profilaktycznych, – liczba przeszkolonych osób, – ilość rozdanych ulotek, materiałów profilaktycznych, – liczba zorganizowanych konferencji, warsztatów.

IV. Wspomaganie działań służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

	Wskaźniki realizacji zadań:
3. Wspomaganie placówek oświatowych w zakresie wdrażania szkoleń kaskadowych dla personelu oraz rodziców. 4. Organizacja szkoleń dla pracodawców w zakresie wdrażania procedur w sytuacji podejrzenia stosowania środków psychoaktywnych w zakładzie pracy. 5. Bieżąca współpraca z Wydziałem Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej oraz z Referatem ds. Zwalczania Przystępności Narkotykowej. 6. Szkolenia dla kierowców oraz kursantów szkół nauki jazdy w zakresie zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych oraz inne działania prewencyjne w tym zakresie.	– liczba osób uczestniczących w szkoleniach

Rozdział V

Preliminarz wydatków oraz dysponenci środków

Dział	Rozdział	Wysokość środków	Zadania	Dysponent
851	85153	30 000,00 zł,	Pozostałe zadania, zgodnie z planem budżetowym oraz niniejszym programem (np. programy profilaktyczne, szkolenia, warsztaty, konferencje, organizacja imprez, pikników, prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym,	UM/ PPU Biuro

Budżet na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2017 r. wynosi – 30 000,00 zł

